

FATTY ACID OXIDATION DISORDERS [FAODs]

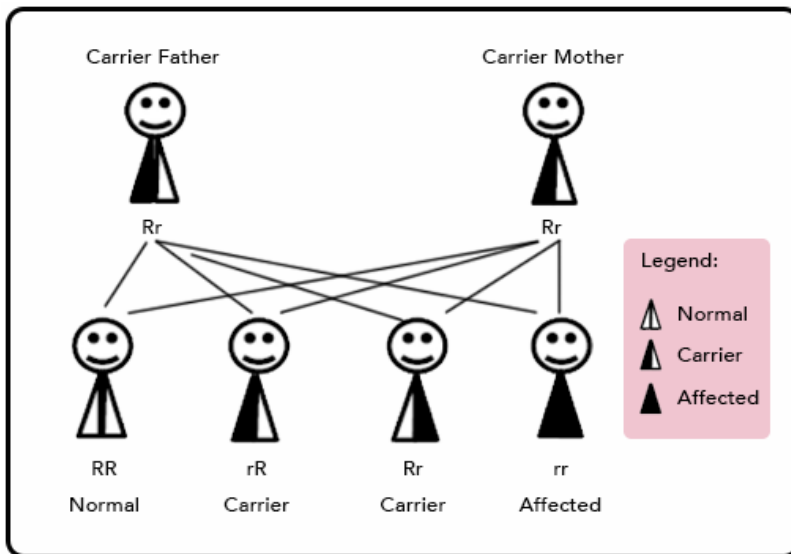
Ano ang FAODs?

Ang *Fatty acid oxidation disorders* ay grupo ng mga kondisyong dulot ng kakulangan sa *enzyme* o chemical scissors na tumutunaw ng taba sa katawan. Ang mga batang may ganitong kondisyon ay nahihirapang magtunaw ng taba sa kanilang katawan o mula sa kanilang kinakain. Ang mga batang ipinanganak na may ganitong kondisyon ay nagmumukhang normal kapag isinilang ngunit kapag hindi kaagad naagapan, maaaring magdulot ito ng kakulangan ng blood sugar at humantong sa kumbulsiyon, pagkawala ng malay at pagkamatay. Ang grupong ito ng karamdaman ay maaaring makita sa pamamagitan ng *newborn screening*. Ang maagang pagtuklas ay makatutulong upang maiwasan ang kumplikasyon sa kondisyong ito kagaya ng mababang blood sugar, pagiging antukin, panghihina ng kalamnan, at problema sa puso.

Ano ang mga dahilan ng FAOD?

Upang mas mabisang magamit ang ating kinakain, tinutunaw ito ng ating katawan sa mas maliliit na yunit. Dahil sa kakulangan ng *enzyme* o chemical scissor, ang mga batang may ganitong kondisyon ay hindi mabisang nagagamit ang taba sa kanilang katawan o mula sa kanilang kinakain.

Ang FAODs ay isang kondisyong namamana. Ang *gene* para sa iba't ibang *enzymes* ay napapaloob sa *genetic* material na namamana natin mula sa ating mga magulang. Dahil ang isang bahagi ng *genetic* material ay mula sa ama at ang kabilang bahagi naman ay mula sa ina, parating magkatambal ang mga *gene*. Kinakailangang gumagana ang isa sa mga pares upang maituring na maayos ito.

Ang mga magulang ng mga batang may FAOD ay may tig-isang *gene* na gumagana at hindi gumaganang *gene* coding para sa *enzyme* na kinakailangan sa pagtunaw ng taba. Hindi nila makikita ang sakit na ito sa kanilang anak pero maaari pa rin nila itong maipasa sa kanila bilang mga *carrier*.

Ang mga magulang ng mga batang may FAOD ay may tig-isang *gene* na gumagana at hindi gumaganang *gene* coding para sa *enzyme* na kinakailangan sa pagtunaw ng taba. Hindi nila makikita ang sakit na ito sa kanilang anak pero maaari pa rin nila itong maipasa sa kanila bilang mga *carrier*.

Kung mamana ng isang sanggol ang *gene* na hindi gumagana mula sa kaniyang magulang, magkakaroon siya ng FAOD. Dahil dito, sa bawat pagbubuntis, mayroong 25% na tsansa na magkaroon ng FAOD ang sanggol, 50% na tsansa na maging *carrier*, at 25% na tsansa na magkaroon ng dalawang gumaganang *genes* sa bawat pagbubuntis.

FATTY ACID OXIDATION DISORDERS [FAOD]

ANO-ANO ANG MGA PALATAN- DAAN AT SINTOMAS NG FAOD?

Ang mga batang ipinanganak na may ganitong kondisyon ay nagmumukhang normal kapag isinilang ngunit kapag hindi kaagad naagapan, maaari itong magdulot ng mababang blood sugar na maaari namang humantong sa kombulsiyon, pagkawala ng malay at kamatayan. Ang paglobo ng puso o panghihina ng kalamnan ay maaari ring maging komplikasyon.

ANO ANG LUNAS SA FAOD?

Ang pangunahing lunas sa FAOD ay sa pamamagitan ng pagkontrol sa kinakain. Kapag mabuti ang bata o walang anumang karamdaman, dapat siyang kumain nang tama at iwasan ang pagpa-fasting o pagliban ng mahigit anim na oras. Ang isang uri ng FAOD na tinatawag na VLCAD (o very long chain acyl- CoA dehydrogenase deficiency), ay nangangailangan ng espesyal na milk formula na tinatawag na MCT (medium chain triglycerides).

Sumangguni muna sa inyong doktor bago simulan ang paggamot.

References:

Newborn Screening Reference Center. "English Fact Sheets for Parents on Fatty Acid Oxidation Disorders", Isinalin sa Filipino ng Sentro ng Wikang Filipino, Unibersidad ng Pilipinas – Manila. 2022.

ANO ANG MAAARI KONG GAWIN KUNG HINDI MAGINHAWA ANG PAKIRAMDAM NG AKING SANGGOL?

Maaaring makaranas ng metabolic crisis ang mga batang may sakit na FAOD. Ito ay isang kondisyon kung saan naiipon ang mga nakalalasong kemikal sa kanyang dugo. Nangyayari ang krisis na ito kapag may sakit ang bata, hindi nakakain o nakakainom nang sapat, o kaya ay nakararanas ng mga kaganapan na nagdudulot ng stress tulad ng operasyon at malubhang impeksiyon. Makararanas ang bata ng panghihina, kumbulsiyon o pangingsay, pagkayamot, o pagsusuka. Agad na dalhin ang inyong anak sa ospital at ipagbigay-alam sa kanyang doktor o espesyalista kung makaranas ng mga sintomas na ito.